

Riskikartoitus 2022 tilinpäätöshetken liittyen
3032/00.01.03.00/2023

Aluehallitus 30.03.2023 § 67

Lisätiedot	Hallintojohtaja Ilkka Naukkarinen ilkka.naukkarinen@siunsote.fi Puh. 013 330 4503
Päätösehdotus	Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi: Aluehallitus merkitsee Siun sote kuntayhtymän vuoden 2022 tilinpäätöshetken mukaisen riskikatsauksen tiedokseen.
Päätös	Hyväksyttiin.
Selostus	<p>Siun soten yhtymävaltuusto hyväksyi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet § 47 / 1.12.2017. Yhtymähallitus on puolestaan hyväksynyt § 86 / 21.6.2018 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeen, jolla tuetaan sisäisen valvonnan järjestämistä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä raportoidaan vuosittain toimintakertomuksessa sekä osavuosikatsausten yhteydessä. Yhtymähallitus täsmensi riskikartoituksen raportointia § 112 / 28.5.2021, jonka mukaisesti riskikatsaus annetaan hallitukselle tiedoksi kerran vuodessa ja referoidaan osavuosikatsauksissa.</p> <p>Koska yhtymähallituksen toimielimet tarkastuslautakuntaa lukuun ottamatta ovat voimaanpanolain nojalla lakanneet, tilinpäätöshetken mukainen riskikatsaus tuodaan tiedoksi aluehallitukselle. Riskikatsaus täydentää kuntayhtymän vuoden 2022 toimintakertomuksen tietoja.</p> <p>Toimialueet ja tytäryhtiöt ovat kartoittaneet toimintansa merkittävimmät riskit tilinpäätöshetken tilanteessa. Riskikartoituksessa kuvataan riskit, määritetään toimenpiteet, vastuuhenkilöt sekä seuranta- ja raportointikäytännöt merkittävimmille korkean tai keskisuuren riskiluvun saaneille riskeille. Riskiluku lasketaan riskin todennäköisyyden (1 – 5) ja vaikutuksen (1 – 5) tulona. Toimialuekohtaisia riskejä on kuvattu toimialuekohtaisissa osioissa vuoden 2022 toimintakertomuksessa.</p> <p>Tilinpäätöshetken merkittävimmät riskit liittyvät lainsäädännön muutoksiin, henkilöstön saatavuuteen, osaamiseen, kuormittumiseen ja näiden yhteisvaikutuksena työhyvinvointiin, palvelutarpeen kasvuun, tietojärjestelmiin ja tiedolla johtamiseen, joihinkin ostopalveluihin ja yleisesti talouden tilan aiheuttamiin haasteisiin ja säästöpaineesiin. Toimitiloihin liittyvät riskit näyttävät suhteellisesti vähentyneen uusien tilojen käyttöönoton myötä. Kuntayhtymästä hyvinvointialueelle siirtyminen on takana, ja keskeisessä siirtymäkauden tavoitteessa</p>

'turvallisessa siirtymässä' onnistuttiin hyvin, ja mm. henkilöstöhallinnon ohjelmistovaihtoon liittyvä riski tammikuun 2023 palkanmaksun ongelmista ei realisoitunut. Hyvinvointialuelainsäädäntöön liittyvät epävarmuustekijät ovat kokonaisuutena helpottaneet, mutta epävarmuutta aiheuttavat nyt mm. vammaispalvelulaki ja hoitajamitoituksen nousu. Yksittäisenä riskinä suurimmaksi nousee tällä hetkellä riittävän henkilökunnan saatavuus, mikä näkyy mm. hoitoketjujen toimimattomuutena, ja käytettävissä olevien tilojen vajaakäyttönä.

Yleisenä huomiona voidaan todeta, että häiriötilanteisiin liittyvät riskit ovat kolmen vuoden kuluessa kasvaneet ja muuttaneet olemustaan. Mm. epidemia-ajan ja muuttuneen maailmanpoliittisen tilanteen myötä kyberuhkiin ja huoltovarmuuteen liittyvät riskit ovat arkipäivää. Talouteen liittyvät riskit laskivat hieman välillä, mutta ovat nyt taas selvemmin nähtävissä, kun hyvinvointialueiden rahoitus pohja lähivuosille on arvioitavissa. Hyvinvointialuelainsäädännön mukainen lainanottovaltuus on kriittinen tekijä tarkoituksenmukaisten ja hyväkuntoisten toimitilojen takaamiseksi tulevaisuudessa. Riskien yksiselitteistä yhteenvetoa vaikeuttaa niiden sisällölliset painotukset ja keskinäiset syy-seuraussuhteet.

Tytäryhtiöiden merkittävimmät riskit vuonna 2022 liittyivät hyvinvointialuelainsäädännön mukanaan tuomaan toimintaympäristön muutokseen sekä henkilökunnan saatavuuteen. Kuntayhtymän jäsenkuntien inhouse-aseman poistumiseen konsernin palvelujen ostajina ja myyjinä reagoitiin tarjoamalla kunnille osakkuutta niin Polkassa kuin Siun työterveydessä. Kaikki kunnat eivät halunneet tulla osakkaiksi, mikä johti sekä heterogeeniseen omistajuuteen että asiakkuuteen. Nopeat muutokset omistajayhteisöjen palvelutarpeissa, hyvinvointialue mukaan lukien, voivat aiheuttaa epävarmuutta yhtiöiden toiminnan jatkuvuudelle, ja tilanteeseen liittyy niin toiminnallista kuin taloudellista riskiä. Kiinteistöosakeyhtiöillä riskit liittyvät pääasiassa kiinteistöjen kuntoon, joihin on varauduttu keskipitkän ajan peruskorjaussuunnitelmissa. Sähkön ja raaka-aineiden hintojen nousu lisäävät taloudellisia riskejä ja aiheuttavat paineita siirtää kustannusten nousua hintoihin. Vahinkoriskeihin on varauduttu vakuutuksin.

Tytäryhtiöiden riskejä on kuvattu tarkemmin kuntayhtymän vuoden 2022 toimintakertomuksessa ja yhtiöiden omissa toimintakertomuksissa.